

føres, selv med vægtige Ændringer. Endvidere har jeg tilladt mig tidligere at udtale, at man vanskelig kan indlade sig paa at lovgive om voksne Menneskers Arbejdstid, uden at der foreligger en særlig Grund, og at denne særlige Grund kun foreligger i 4 Tilfælde.

Det ene Tilfælde forekommer i de Erhverv, hvor Arbejdstidens Længde indvirker skadeligt paa Sundheden, og jeg minder der, i Tilslutning til Ytringer, der ere faldne, om den norske Regeringskommission, der har været nedsat, og om dens ejendommelige Resultater. Det andet Tilfælde, hvor der kan være Grund til at lovgive om voksne Menneskers Arbejdstid, forekommer, hvor der er Tale om Industriens Kvinder, de Kvinder, der arbejde under Fabriktilsynet. Disse Kvinder ere enten Mødre eller ville blive det, og naar Kvinden i for lang Tid holdes borte fra Hjemmet, bliver det en Ulykke for den kommende Slægt. Netop fordi jeg tror, at der paa nogle Punkter maa ske en Forandring i vort Samfund paa Grund af Befolkningsproblemet, mener jeg, der her ligger en Opgave for os at løse. Tidligere saa man maaske med mindre Iver paa Børnene, fordi flere Børn betød mindre Evne for Slægten til at leve, og det er muligt, at det gennemførte præventive System og Slægtens Degeneration paa nogle Omraader kunne medføre, at man i højere Grad vil sætte Pris paa Kvindens Opgave som Moder og beskytte hende af dette Hensyn. Et Led i denne Bestræbelse for at værne Kvindens Opgave som Moder er sikkert dette at indskrænke hendes Arbejdstid i Industrien. Det vil tillige have den Fordel, at i samme Grad som Kvindens Arbejdstid i Industrien indskrænkes, vil der være Industrier, som helt ville skyde Kvinden ud, saa at disse Kvinder igen ville gaa til Hjemmesystemerne, til Tyendearbejde osv. Jeg tror, at for den unge Pige vil den Forberedelse til hendes Liv som gift Kone, der bestaar i nogle Aars Tyendetilværelse, være bedre end nogle Aars Fabriktilværelse.

Endelig er der det tredje Tilfælde, hvor det kunde være ønskeligt, at Loven greb ind, og det er, som jeg før har sagt, i Virksomheder med kontinuerlig Drift, hvor der arbejdes Dag og Nat, og hvor altsaa en Del af Arbejdstiden falder mellem 8 Aften og 5 Morgen. Jeg antager oven i Købet, at der her foregaar, som jeg før har tilladt mig at sige, en meget stor og afgørende Udvikling. Thi med det voksende Krav paa fuldstændig

og hurtig Benyttelse af Maskinerne, ville flere og flere Fabrikker, hvor det er muligt, søge at arbejde hele Døgnet, idet de da i forholdsvis kort Tid ville være i Stand til at opbruge deres Maskiner, medens de, naar de kun anvende den halve Dag til Arbejde, ville være dobbelt saa længe om at opslide dem. Jeg synes, jeg paa mange Punkter har set, at en af Tidens Ulykker er den, at Maskinerne blive forældede, inden de ere opslidte, og naar det er Tilfældet, vil det være i Fabrikvejernes Interesse at faa Maskinerne opslidte saa hurtigt som muligt, hvorved de ledes til at producere saa meget Arbejde som muligt i den kortest mulige Tid. I dette som i de andre nævnte Tilfælde kan der være Grund for Statsmagten til at skride ind, og jeg tror, at denne Grund er afgørende.

Jeg havde egentlig haft Lyst til at foreslaa at afvise det foreliggende Lovforslag som uegnet til at danne Grundlag for en frugtbringende Forhandling og at opfordre den højtærede Minister til for det første at indlede en Undersøgelse af, i hvilke Erhverv Arbejdstidens Længde maa siges at virke skadeligt paa Arbejdernes Sundhed, for det andet at undersøge Betingelserne for Fastsættelsen af en legal Grænse for de i Industrien arbejdende Kvinders Arbejdstid, for det tredje at lade udarbejde Forslag om en ved Lov fastsat Grænse for Arbejdstiden i saadanne under Fabriktilsynet staaende Bedrifter, hvor Arbejdstiden falder mellem 8 Aften og 5 Morgen og endelig at udarbejde Forslag om successiv Gennemførelse af Forbud mod Kvinders Natarbejde. Det sidste er en Ting, som man sikkert af andre Grunde vil blive tvungen til at gaa ind paa. I Fald den højtærede Indenrigsminister og den ærede Ordfører ville modtage et saadant Forslag, vil det være mig en Glæde at stille et Forslag til Afvisning af Socialdemokraternes Forslag.

Indenrigsministeren (Berntsen): Det foreliggende Lovforslag er en gammel Bekendt, som vi møde hvert Aar, hilse paa — og saa pleje vi at gaa hver til sit. Saaledes vil det vel ogsaa ske i Aar. Det foreliggende Lovforslag er Aar efter Aar forelagt Rigsdagen, først for Landstinget i Samlingen 1890—91 og senere i Folketinget indtil nu. Det ligger da nær at spørge: Hvorledes ere Arbejdsforholdene i vort Land i Forhold til Arbejdsforholdene i andre Lande? Og da maa jeg gøre opmærksom paa, at der ikke er noget Land